

WOLNA WOLA, MIŁOŚĆ I BOŻA OPATRZNOŚĆ

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 15 lutego

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Łk 13,34; Jr 32,17-20; Hbr 1,3; Pwt 6,4-5; Ef 1,9-11; J 16,33.

TEKST PAMIĘCIOWY: „To powiedziałem wam, abyście we mnie pokój mieli. Na świecie ucisk mieć będziecie, ale ufajcie, Ja zwyciężyłem świat” (J 16,33).

Opatrzność to pojęcie oznaczające działania Boga w świecie. To, jak myślimy o Bożej opatrznosci, w znacznym stopniu decyduje o naszej postawie wobec Boga, bliźnich i o naszym stosunku do problemu zła.

Chrześcijanie na różne sposoby pojmują Bożą opatrznosc. Niektórzy wierzą, że Bóg używa swojej mocy w sposób decydujący o wszystkim, co dzieje się na świecie. Twierdzą, że Bóg z góry wybiera, kto ma być zbawiony, a kto potępiony! Według tego poglądu ludzie nie mają wolnego wyboru, gdyż to Bóg decyduje za nich. Ci, którzy tak wierzą, twierdzą, że nawet ludzkie pragnienia są ustalone z góry przez Boga.

W przeciwieństwie do tego poglądu mocne biblijne dowody świadczą o tym, że Bóg nie określa z góry wszystkiego, co się stanie. Daje ludziom (i aniołom) wolną wolę do tego stopnia, iż mogą wybrać postępowanie przeciwne Jego woli. Historia upadku ludzi, grzechu i zła jest dramatycznym i tragicznym przykładem skutków nadużywania wolnej woli. Plan zbawienia został wprowadzony dla odwrócenia tragedii spowodowanej przez nadużycie wolnej woli.

Pewnego dnia, zwracając się do grupy nastolatków, młody pastor powiedział:
— Bóg jest naszym Suwerennym Władcą. To znaczy, że On panuje nad wszystkim, co się wydarza.

Wtedy pewien zaskoczony nastolatek zapytał:

— Czy Bóg panował nad tym, gdy mój pies zdychał? Czy to znaczy, że Bóg zabił mojego psa?

Starając się wyjaśnić tę kwestię, młody pastor odpowiedział:

— To skomplikowane. Czasami Bóg pozwala nam przeżywać przykre doświadczenia, aby przygotować nas na jeszcze trudniejsze wydarzenia czekające nas w przyszłości. Pamiętam, jak było mi przykro, gdy mój pies zdechł. Jednak dzięki temu, co wtedy przeszedłem, łatwiej zniosłem śmierć mojej babci. Czy to ma sens?

Po dłuższej chwili milczenia nastolatek powiedział:

— To znaczy, że Bóg zabił mojego psa, by przygotować mnie na to, gdy zabije moją babcię?¹⁶

Niektórzy z jakiegoś powodu chcą wierzyć, że wszystko, co się dzieje, wydarza się dokładnie tak, jak chce tego Bóg. Twierdzą:

— Cokolwiek dzieje się w świecie, dzieje się precyzyjnie tak, jak chce tego Bóg.

— Przecież Bóg jest wszechmocny — mówią. — Jakże więc cokolwiek miałoby się stać wbrew Jego woli? Zatem cokolwiek się dzieje, choćby najgorszego, dzieje się zgodnie z wolą Boga.

Tak w uproszczeniu uczą tego rodzaju teolodzy.

Przeczytaj Ps 81,12-15; Iz 30,15.18; 66,4; Łk 13,34. Co wersety te mówią o tym, czy wola Boga zawsze jest wypełniana?

Choć wielu ludzi wierzy, że Bóg zawsze znajduje sposób, by Jego wola została wypełniona, *Biblia* uczy czegoś innego. Raz po raz *Pismo Święte* przedstawia zawiedzione pragnienia Boga. To, co się dzieje na świecie, nierzadko jest przeciwne temu, czego chciałby Bóg. W wielu przypadkach Bóg wprost stwierdza, że to, co się stało, nie było zgodne z Jego wolą. On pragnie zawsze tego, co najlepsze dla ludzi, ale ludzie wybierają inaczej. Dlatego Bóg skarży się:

— „Lecz lud mój nie słucha głosu mego (...). O, gdyby usłuchał mnie lud mój, o, gdyby Izrael chodził drogami moimi! Wnet poskromiłbym nieprzyjaciół ich” (Ps 81,12.14-15).

Pomyśl, co wynika z teologii, która wszystko, co się dzieje, przypisuje bezpośrednio woli Boga. Jakiego rodzaju poważne problemy, zwłaszcza w kontekście zagadnienia zła, tworzy taka teologia?

¹⁶ Zob. Marc Cortez, w: John C. Peckham, *Divine Attributes: Knowing the Covenantal God of Scripture*, Grand Rapids 2021, s. 141.

W *Piśmie Świętym* objawiona jest nieskończona potęga Boga. *Biblia* zawiera liczne wersety wskazujące na Boga dokonującego niezwykłych rzeczy dzięki swojej mocy. Jednak mimo to na świecie dzieje się mnóstwo rzeczy, które nie są zgodne z wolą Boga.

Przeczytaj Ap 11,17; Jr 32,17-20; Łk 1,37; Mt 19,26. Rozważ także Hbr 1,3. Co wersety te mówią o mocy Boga?

.....

Te wersety i im podobne uczą, że Bóg jest wszechmocny i swoją mocą podtrzymuje istnienie świata. W *Apokalipsie Jana* Bóg jest wielokrotnie nazwany Panem, Bogiem Wszechmogącym (zob. np. Ap 11,17; por. 2 Kor 6,18; Ap 1,8; 16,14; 19,15; 21,22), a greckie słowo *pantokrator*, tłumaczone jako *wszechmocny/wszechmogący*, dosłownie znaczy *wszechpotężny*. Fakt, iż Bóg jest wszechmocny, znajduje potwierdzenie nie tylko w słowach, ale przejawia się także w wielu niezwykłych wydarzeniach, podczas których Bóg używał swojej mocy, by ratować ludzi i w nadzwyczajny sposób interweniować w dziejach świata.

Jednak stwierdzenie, iż Bóg jest wszechmocny, nie znaczy, że On może uczynić absolutnie wszystko. *Pismo Święte* uczy, że pewnych rzeczy Bóg uczynić nie może. Na przykład w 2 Tm 2,13 czytamy, że Bóg „samego siebie zaprzecić się nie może”.

Tak więc większość chrześcijan, przyznając, że Bóg jest wszechmocny, ma na myśli to, że On ma moc uczynić wszystko, co nie jest sprzeczne z logiką i Jego naturą. To znaczy, że pewne rzeczy są niemożliwe dla Boga, gdyż byłyby niezgodne z Jego zamierzeniami i charakterem. Wynika to jasno z modlitwy Chrystusa w Getsemannie. Choć Chrystus oświadczył, że „u Boga wszystko jest możliwe” (Mt 19,26), to jednak gdy zbliżało się Jego ukrzyżowanie, modlił się do Ojca:

— „Ojciec mój, jeśli można, niech mnie ten kielich minie; wszakże nie jako Ja chcę, ale jako Ty” (Mt 26,39).

Oczywiście Ojciec dysponował mocą nadto wystarczającą, by uchronić Chrystusa od cierpienia na krzyżu, ale gdyby to uczynił, nie byłoby innego sposobu, by uratować grzeszników. Albo Chrystus musiał doświadczyć męki i śmierci, albo grzesznicy byłiby na zawsze zgubieni.

***Pismo Święte* uczy także, że Bóg pragnie zbawić wszystkich (zob. np. 1 Tm 2,4-6; Tt 2,11; 2 P 3,9; Ez 33,11), ale nie wszyscy przyjmą zbawienie. Czego ten fakt uczy o realności wolnej woli i granicy działania mocy Bożej wobec istot obdarzonych wolną wolą?**

.....

.....

To, że Bóg jest wszechmocny, nie znaczy, że może On czynić coś, co jest logicznie niemożliwe. Tak więc Bóg nie może z *góry założyć*, że ktoś będzie Go *dobrowolnie* miłował. Jeśli wolność czynienia czegoś polega na tym, że nie jest to zdeterminowane przez żadne czynniki, to z definicji nie można sprawić, by ktoś *dobrowolnie* coś czynił. Krótko mówiąc, jak zauważyliśmy i co warto podkreślić, Bóg nie może zmusić nikogo, by Go miłował, bo gdy tylko coś jest wymuszone, to z pewnością nie jest miłością.

Przeczytaj Mt 22,37 oraz Pwt 6,4-5. Czego wersety te uczą o realności wolnej woli?

.....

Najważniejsze przykazanie dotyczące miłowania Boga świadczy dobitnie o tym, iż Bóg pragnie, by wszyscy Go miłowali. Jednak nie wszyscy miłują Boga. Dlaczego więc Bóg *nie sprawi*, by wszyscy Go miłowali? Otóż właśnie dlatego, że aby miłość była miłością, musi być wyrażana dobrowolnie.

Przeczytaj Hbr 6,17-18 oraz Tt 1,2. Czego wersety te uczą o Bogu?

.....

.....

Według Lb 23,19 „Bóg nie jest jak człowiek, by kłamał” (BT). Bóg nigdy nie kłamie (zob. Tt 1,2), ale zawsze dotrzymuje słowa i nie łamie danych obietnic (zob. Hbr 6,17-18). Tak więc jeśli Bóg coś obiecał albo w coś się zaangażował, Jego przyszłe czyny są moralnie ograniczone przez tę obietnicę czy zobowiązanie.

To znaczy, że skoro Bóg w większości przypadków daje stworzeniom wolność wyboru niezgodnego z wolą Boga, to nie może zdecydować za nie, co wybiorą. Skoro Bóg postanowił dać stworzeniom wolną wolę, to stworzenia te posiadają zdolność korzystania ze swojej wolności nawet w sposób sprzeczny z idealnymi pragnieniami Boga. Tragiczne jest to, iż wielu ludzi korzysta z wolności właśnie w taki niewłaściwy sposób, a zatem wiele zdarzeń nie jest zgodnych z Bożym pragnieniem, a Bóg, mówiąc w uproszczeniu, musi się z tym pogodzić.

Czy zdarzyło ci się czynić coś, choć wiedziałeś, że Bóg nie chce, byś to czynił? Jak świadczy to o realności i możliwych niebezpiecznych skutkach korzystania z wolnej woli?

.....

.....

Przeczytaj Ef 1,9-11. Co ten fragment listu mówi o predestynacji/przeznaczeniu? Czy niektórzy ludzie są predestynowani do zbawienia, a inni przeznaczeni na zatracenie?

.....

.....

Greckie słowo *prooridzein*, tłumaczone jako *przeznaczyć*, w tym i innych fragmentach *Pisma Świętego* nie uczy samo w sobie, że Bóg z góry determinuje historię. To greckie słowo oznacza raczej: *podjąć decyzję z wyprzedzeniem*.

Oczywiście ktoś może zdecydować o czymś z wyprzedzeniem w sposób jednostronny albo może zdecydować o czymś z wyprzedzeniem w taki sposób, który uwzględni dobrowolne decyzje innych. *Pismo Święte* uczy, że Bóg czyni to drugie.

W tym i innych fragmentach *Biblii* (zob. np. Rz 8,29-30) słowo przetłumaczone jako *przeznaczyć* odnosi się do Bożych planów na przyszłość *uwzględniających Bożą znajomość przyszłości, w tym dobrowolnych decyzji podjętych przez stworzone istoty*. Tak więc Bóg może opatrnościowo kierować historią, mając na względzie dobro wszystkich, a jednocześnie szanując wolność stworzonych istot niezbędną do tworzenia autentycznych więzi miłości.

W Ef 1,11 czytamy, że Bóg „sprawuje wszystko według zamysłu woli swojej”. Czy to znaczy, że Bóg decyduje o wszystkim, by działał się *dokładnie według Jego pragnień*? Wyrwany z kontekstu Ef 1,9-11 wydaje się potwierdzać taką interpretację. Jednak byłaby ona niezgodna z wieloma wersetami, jakie wskazaliśmy wcześniej, świadczącymi, że ludzie czasami odrzucają wolę Boga (zob. Łk 7,30; por. Łk 13,34; Ps 81,12-15). Skoro *Biblia* nie może być wewnętrznie sprzeczna, jak można zrozumieć ten jej fragment w zgodności z innymi dotyczącymi tej kwestii?

Ten fragment *Pisma Świętego* nabiera wyraźnego sensu, jeśli dostrzeżemy różnicę między tym, co możemy nazwać *idealną wolą Boga*, a *naprawczą wolą Boga*. Idealna wola Boga jest tym, czego Bóg pragnie, by się wydarzyło, i co wydarzyłoby się, gdyby każdy zawsze czynił tylko to, czego Bóg pragnie. Z drugiej strony naprawcza wola Boga to wola Boga uwzględniająca wszystkie czynniki, w tym dobrowolne decyzje stworzonych istot — decyzje, które mogą się różnić od tego, co woli Bóg. Wydaje się, że Ef 1,11 odnosi się do naprawczej woli Boga.

Bóg dokładnie zna przyszłość, w tym nasze wybory, także te złe, więc może działać „we wszystkim ku dobremu” (Rz 8,28). Jakie pocieszenie stanowi dla ciebie ta prawda?

.....

.....

Gdyby wszystko działo się zgodnie z idealną wolą Boga, zło nigdy nie zaistniałoby, a we wszechświecie panowałoby doskonałe szczęście, miłość i harmonia. Z czasem wszechświat zostanie przywrócony do stanu odpowiadającego tej doskonałej, idealnej woli Boga. Zanim to nastąpi, Bóg działa, wykonując swoją wolę w sposób uwzględniający wolne decyzje Jego stworzeń.

Wyobraź sobie konkurs cukierniczy, w ramach którego wszyscy uczestnicy muszą użyć pewnego zestawu podstawowych składników, ale mogą także dodać dowolne składniki i upiec takie ciasto, jakie chcą. Ostatecznie rodzaj upieczonego ciasta będzie zależał przynajmniej po części od pewnych składników, których cukiernik nie wybrał.

Podobnie (w ograniczonym zakresie) — ponieważ Bóg postanowił uszanować wolność stworzonych istot niezbędną dla istnienia miłości — wiele ze składników tworzących historię naszego świata nie zostało wybranych przez Boga i jest przeciwnych Jego pragnieniom.

Według tego poglądu Boża opatrność nie jest jednowymiarowa, jakby Bóg wszechwładnie panował nad wszystkim, co się wydarza. Wymagana jest przynajmniej dwuwymiarowa wizja Bożej opatrności. Pewne zdarzenia w świecie są inicjowane przez Boga, ale inne (w tym wszystkie złe) są wynikiem wolnych decyzji stworzonych istot. Tak więc na świecie następuje wiele zdarzeń, których Bóg nigdy nie zaplanował ani nie chciał.

Przeczytaj J 16,33. Jaką nadzieję, nawet w trudnych czasach, oferuje nam ten werset?

.....

.....

Zwłaszcza w czasach cierpienia i prób wiara wielu ludzi chwieje się z powodu błędnego przekonania, iż Bóg powinien ich uchronić od cierpienia i prób w tym życiu. Jednak Jezus zapowiedział coś innego, ostrzegając swoich wyznawców, iż doświadczą prób i ucisków w tym świecie, ale mogą mieć nadzieję, gdyż Chrystus zwyciężył świat (zob. J 16,33).

Fakt, iż spotykają nas cierpienia i próby, nie znaczy, że są one częścią Bożego ideału dla nas. Zawsze musimy pamiętać o szerszym kontekście wielkiego boju. Jednak możemy być pewni, że choć zło samo w sobie nie jest niezbędne dla istnienia dobra, Bóg może wywieść dobro nawet ze zła, które nas spotyka. Jeśli ufamy Bogu, On może posłużyć się nawet naszym cierpieniem, by przybliżyć nas do Niego i zmotywować nas do współczucia i troski o naszych bliźnich.

DO DALSZEGO STUDIUM

„Plan naszego odkupienia nie został powzięty jako potrzeba chwili, nie został ułożony po upadku Adama. Był on objawieniem »tajemnicy, przez długie wieki milczeniem pokrytej« (Rz 16,25). Stanowił rozwinięcie zasad, jakie od wieczności tworzyły podwalinę tronu Bożego. Od początku Bóg i Chrystus wiedzieli o odstępstwie szatana oraz o upadku człowieka, jaki dokonał się za sprawą oszukańczej mocy odstępcy. Bóg nie zdecydował o istnieniu grzechu, lecz przewidział jego istnienie i poczynił kroki, aby przeciwstawić się tej straszliwej sytuacji. Jego miłość do świata była tak wielka, że postanowił wydać swego jednorodzonego Syna, »aby każdy, kto weń wierzy, nie zginął, ale miał żywot wieczny« (J 3,16)¹⁷.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Jeśli Bóg nie zawsze może zrealizować swoją wolę, jak wpływa to na twój sposób myślenia o tym, co dzieje się w świecie? Jakie praktyczne wnioski wypływają ze zrozumienia faktu, iż nie wszystkie pragnienia Boga się spełniają?

2. Jeśli wrócimy do analogii pieczenia ciasta z czwartkowej części lekcji, możemy zrozumieć, dlaczego wbrew temu, że *Bóg i Chrystus wiedzieli o odstępstwie szatana*, zdecydowali się nas, ludzi, stworzyć. Miłość musi być częścią tego równania, a miłość oznacza wolność. Zamiast stworzyć nas jako niezdolnych do miłowania, Bóg stworzył nas jako wolnych, choć wiedział, że ostatecznie zaprowadzi Go to na krzyż. Jak świadczy to o nienaruszalności i zasadniczym znaczeniu miłości w systemie Bożego panowania, iż Chrystus wołał cierpieć mękę i śmierć na krzyżu, niż odmówić nam wolności jako warunku istnienia miłości?

3. Często narzekamy z powodu istnienia zła i cierpienia w świecie, ale jak często zastanawiamy się nad tym, jak Bóg boleje i jest zasmucony cierpieniem i złem? Jak wpływa na twoje zrozumienie problemu zła i cierpienia fakt, iż sam Bóg cierpi z powodu zła?

4. Jak ta prawda — iż w świecie dzieje się wiele rzeczy niezgodnych z wolą Boga — pomaga ci uporać się z własnym cierpieniem, zwłaszcza gdy jawi się ono jako bezsensowne i nie prowadzi do żadnego dobra?

¹⁷ Ellen G. White, *Życie Jezusa*, wyd. 16, Warszawa 2018, s. 13. Przeczytaj także rozdział *Bóg z nami*, w: tamże, s. 11-17.

DZIEŃ ADRA POLSKA

Fundacja ADRA Polska od 2009 roku niesie nadzieję tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. To pomoc dla tych, którzy stracili wszystko — ludzi dotkniętych wojną, biedą i kryzysami humanitarnymi. ADRA to coś więcej niż organizacja — to realna szansa na nowe życie dla tysięcy osób. Dzięki wsparciu tej fundacji uciekający przed wojną czy kataklizmem mogą odbudować swoje życie. Ludzie, którzy musieli zostawić wszystko, co znali, znajdują bezpieczne schronienie, ciepły posiłek i wsparcie, które dają im nadzieję na przyszłość. To właśnie dzięki darczyńcom, którzy uwierzyli w siłę pomocy, tysiące rodzin odnajduje w Polsce nowy dom i poczucie bezpieczeństwa.

ADRA pomaga także dzieciom, które marzą o lepszym jutrze. W najbiedniejszych rejonach świata, takich jak Bangladesz, Kenia czy Tanzania, edukacja jest dla nich jedyną drogą wyjścia z ubóstwa. Program *adopcji na odległość* pozwala im zdobyć wykształcenie, o którym wcześniej mogli tylko marzyć. Dzięki darczyńcom te dzieci mają szansę na lepszą przyszłość, której nigdy nie byłyby w stanie osiągnąć bez naszej pomocy.

Na naszej platformie **GiveAndGetHelp.com** wsparcie znajdują zmagający się z bólem, lękiem, samotnością i innymi kryzysami psychicznymi. Pomoc naszej społeczności i psychologów daje siłę, której często brakuje w trudnych chwilach zwątpienia.

Razem możemy przywrócić nadzieję i godność tym, którzy je utracili. Pomagajmy, bo każda złotówka może zmienić czyjeś życie na lepsze. Nasze działania można wspierać, przekazując darowiznę na konto: **49 1240 1994 1111 0010 3092 3882** lub przez **www.adra.pl**.